

SLÄKT-FÖRENING-S-NYTT

ESKEKÄRR-TOMASBOLSSLÄKTENS PÅ DAL SLÄKTFÖRENING

Grundad 1948

Meddelande nr 43

December 2022

Ansvarig utgivare och redaktör: Per Erik Kvarnström
www.et-slaktforening.se

Bilden ovan har anknytning till Gunilla Kvarnströms bidrag om kvinnlig rösträtt sid. 5.

Information från styrelsen

Föreningen har när detta skrivs 111 registrerade medlemmar.

Styrelsen har sedan årsmötet haft ett sammanträde. Vid mötet övertog Karin Strutz ansvaret för föreningens ekonomi. Karin kommer därigenom också att tillsammans med Lars Tång vara firmateknare. Föreningen har idag konton i två banker. För att förenkla ekonomiarbetet har styrelsen beslutat att ha endast ett konto och i samband med detta kan det bli aktuellt att byta bank. Då det just nu är tiden för inbetalning av medlemsavgifter, kommer bytet av konto och bank att ske under hösten 2023.

Styrelsen går vidare med att finna en mer lättarbetad hemsida.

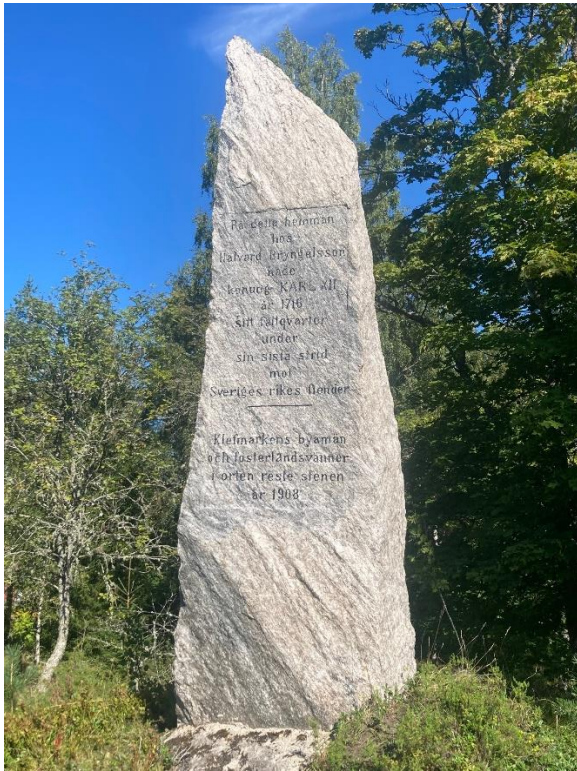
Under årsmötet framkom, som framgår av protokollet, önskemål om en mer lokalt förankrad organisation. Således formades två lokalgrupper i föreningen, Vänerbygd och Gränsbygd. Till sammankallande i Gränsbygd utsågs Carl-Göran Strutz. Styrelsen efterlyser intresserad person som kan tänka sig vara sammankallande för gruppen Vänerbygd. Då föreningen ska försöka bli lite mera aktiv, kommer Släktföreningsnytt att komma ut två gånger per år, december/juni. Ni som får föreningsnytt per post kanske har e-post som vi kan skicka till istället? Meddela i så fall din e-post till: pererikkvarnstrom@gmail.com

Nu är det alltså dags att betala medlemsavgift för de närmaste tre åren. Avgiftens storlek och kontouppgifter återfinns sist i Släktföreningsnytt där ni också hittar kontaktuppgifter till styrelsen. Protokollet från årsmötet publiceras även det i slutet på tidningen.

Innehåll

I årets nummer redogör Helena Struts Rahimani för sommarens släktmöte vidare medverkar Lars-Anders Hermansson med en dikt om kärleken till och förankringen i hembygden, Johnny Adler berättar vidare om Adlersläkten och dess anknytning till Rödkullehögen. Gunilla Kvarnström botaniserar i historien om kvinnlig rösträtt och pelargoner dock inte i samma artikel. Kerstin Grundström och Lars Bäckström skriver under rubriken ”Personer vi minns” om Karl Nilsson, Kalle i Gata´.

Anders Klevmarken har skrivit uttömmande om sin farfar Anders Nilsson. Artikeln är 15 sidor lång och redaktionen har därför valt att vänta med publiceringen till sommarens nummer. Så är även fallet med en artikel av Per Erik Kvarnström. En fiktiv vandring bland ödeställda boställen i Klevmarken. 12 sidor lång får även den vänta. Om någon inte orkar vänta på detta kommer båda artiklarna att finnas på föreningens hemsida, <https://www.et-slaktforening.se/>

Veronika Horn från firman Sten och trädgård renoverade under några dagar minnesstenen i Klevmarken. Så här fint blev resultatet!

Släktföreningen stod för kostnaden.

Under sommaren har Klevmarken och minnesstenen besökts av bl.a. Ekomuseet Gränsbygd och Adlersläktens släkträff.

Treårsmötet 2022

Av Helena Strutz

Lördagen 6 augusti samlades drygt 20 av oss medlemmar i Dals-Rostock för släktföreningens treårsmöte.

Dals-Rostock är en ort i Melleruds kommun, som i slutet av 1700-talet fick sin plats på kartan som en välbesökt kurort dit folk reste från hela Sverige för att dricka brunn och besöka badhuset. Under sommarmånader kunde det finnas upp till 600 gäster inkvarterade på diverse ställen i Rostock. Populariteten höll i sig in på 30-talet, men efter kriget dog kurortskulturen sakta ut.

I Brunnsparken i Rostock kan man se källan, som trevligt nog är uppkallad efter Sankta Helena. Här i parken finns också ett hembygdsmuseum väl värt ett besök och ett gammalt torp tidsenligt inrett.

Vi började dock vår rundvandring med ett besök i örtträdgården, där Kerstin Ljungkvist guidade oss och berättade om diverse medicinalväxter, som odlades där. I museet finns ett gammalt apotek, där Kerstin visade vad dessa växter användes till och även hur man trillade piller förr i tiden.

Vi kunde också besöka Kerstins ateljé, ett gammalt församlingshem som Kerstin har inrett och dekorerat med bland annat egna tak-och väggmålningar.

Efter denna intressanta förmiddag var det dags för en god lunch på Gunnarsnäs kyrkas församlingshem och i samband med lunchen hölls årsmötesförhandlingar.

På eftermiddagen gavs det tid att på egen hand utforska omgivningarna. Förslags gav på olika utflykter i trakten. Kristina, Carl-Göran, Karin och jag valde att besöka hantverkarnas marknad i Sunnanå, där vi fyndade vackra handstickade sockor och vantar i sommarvärmen.

Efter detta samlades vi åter för ännu en fika i församlingshemmet, innan det var dags för dagens sista programpunkt, ett besök på det gamla sanatoriet på Kroppefjäll, där Kerstin Ljungkvist återigen var vår förnämliga guide. Hon tog oss med på en vandring i skogen intill sanatoriet, där hon berättade om Doktor Saeden och hans, ibland lite annorlunda, idéer och arbete på sanatoriet. Längs vandringen vi tog i skogen kunde vi se några av de monument han hade låtit uppföra, bland annat ett utomhuskapell med stora stenblock som kyrkbänkar och altare och en utomhusteater. Ett synnerligen intressant besök.

Slutligen måste jag säga att jag var glatt överraskad över Dals-Rostock och dess historia. Ett ställe väl värt ett besök och har man möjlighet att få en guidad tur med Kerstin, speciellt på sanatoriet, kan det varmt rekommenderas.

(Fler bilder från träffen hittar ni längre fram)

Vår tid del 76

Av Lars-Anders Hermansson

På min vandring mot evigheten, kom jag till en skog,
jag tänkte, här stannar jag nog.

Där stod en skylt, på den kanske dess mening,
men bara att den var ägd, av en skogsägarförening.

Men skogen andades sin egen frihet,
kan man äga en begivenhet?

Träden de talade tyst,
kanske om vem, de sett blivit kysst.

Jag vandrade fram många år,
kom aldrig att hitta mina egna spår.
Jag gick nya stigar, slog läger ibland,
kände alltmera naturens band.

Slutet fanns där framme någonstans,
men framåt var det enda som fanns.

Terrängen höjdes och sänktes,
det fanns vatten, så törsten dränktes.

Årstiderna kom och gick,

allt högre höjde jag min blick,
för inte ville jag det redan skulle ända,
och omöjligt att mina tankar sända.

När stegen började bli tunga,
jag kom till en park, såg barn gunga.
De frågade var jag varit,
om jag utomlands farit.

Jag sa, att jag kom till en skog,
och tänkte, att där stannar jag nog.

Kampen för kvinnlig rösträtt

Av Gunilla Kvarnström

1913 - 1914 pågick en namnsamling i hela Sverige för kvinnlig rösträtt. Insamlingen gjordes genom en kampanj av **Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt** (LKPR) och resulterade i cirka 350 000 underskrifter från ungefär 18 procent av de kvinnor i Sverige som var över 18 år.

1918 beslutar en extrainkallat riksdag att allmän och lika rösträtt skall införas vid nästa ordinarie riksdag. Rösträtten regleras i grundlagen och det krävs därför beslut i två riksdagar med val emellan. 1919 sker första beslutet. 1920 blir det sista valet där bara män har rösträtt och i januari 1921 kommer det andra beslutet. I september samma år sker det första valet där kvinnor kan rösta och väljas in i riksdagen.

På riksarkivet kan man hitta alla listorna med namnunderskrifter. De är indelade efter län. När man tittar på Dals Ed så finns där sex från Klevmarken. Det är systrarna Emilia och Helena Arvidsson från Nerstugan. Amalia Andersson från Nedkasene. Samt tre systrar från Oppstugan, Frida, Amalia och Helena Johansson. De fick alltså rösta 1921.

Alla utom min mormor Frida. Hon hade nämligen gift sig med morfar Per Andersson på midsommarafton samma år. Morfar var amerikansk medborgare eftersom han bott i USA i 15 år. I och med giftermålet så blev också mormor amerikansk medborgare och fick inte rösta. Snopet!

Kvinnorna på fotot på framsidan är stående från vänster: Emilia Arvidsson (gift Olsson) Nerstuga, Amalia Andersson Nedkasene, Amalia Johansson Oppstugan, Helena Arvidsson (gift Olsson) Nerstuga senare Liden. Sittande från vänster: Frida Johansson (gift Andersson) Oppstugan, Helena Johansson Oppstugan, Anna Emanuelsson Sörsäter

Adler Family Reunion

av Johnny Adler

I slutet på juli 2022 hölls Adler Family Reunion i gamla realskolan i Dals Ed med ett 70 tal deltagare. Adler Family Reunion är en träff för Matilda Johannesson och Hans Jacob Adlers ättlingar och deras anhöriga. Årets upplaga var den tredje i ordningen.

Första träffen hölls 2004 på Mühlbocks hotell i Dals Ed och det var nog första gången den amerikanska släktgrenen fick träffa medlemmar av alla svenska släktgrenarna. Även mellan de svenska grenarna som inte träffas så ofta gjordes nya bekantskaper.

2015 hölls träff nummer två som även den var på Mühlbocks Hotell. Glädjen av att ses igen gjorde att man beslutade att nästa möte skulle hållas om 5 år och inte 11 som förra gången.

Men på grund av Covid blev det inte så. Först 7 år senare kunde det ske. Nyckelpersonerna för genomförandet har varit syskonen Camilla, Ann-Helen och Henrik Adler från svenska sidan och Angelene Adler Achkar med familj på den amerikanska sidan.

Vår Adler-släkts historia börjar med att Hans Jacob Jansson tar sig namnet Adler 1882. Hans Jacob föds på gården Rödkullehögen i Rävmarken Dals Ed 1860 och dör 1935. Frun Matilda Johannesdotter föds 1872 på gården Sten i Dals Ed. Hon lever ett långt liv och dör först 1966. De fick 11 barn. Av dessa fick 6 av dem egna barn och det är deras ättlingar som träffas på Adler Reunion.

Matilda och Hans Jacobs barnen var:

- Ester 1893 Dals Ed 20 tal ättlingar
- Anselm 1895 Rölunda 20 tal ättlingar
- Fritjof 1898 Portland Oregon 10 tal
- Fridolf 1900 Rölunda 50 tal ättlingar
- Tora 1901 Göteborg 0 ättlingar
- Leo 1902 död född 0 ättlingar
- Valentin 1905 Rölunda 10 tal ättl.
- Harry 1907 Rölunda 0 ättlingar
- Torild 1910 Grums 0 ättlingar
- Dagmar 1912 dog ung 0 ättlingar
- Linnea 1914 Dals Ed 10 tal ättlingar

Äldste deltagare 2022 var Åke Adler från Dals Ed. Åke är barnbarn till Matilda och Hans Jacob och är son till Fridolf. I samma generation deltog även Ingrid Almqvist från Mellerud dotter till Linnea. Det tredje kvarvarande barnbarnet är Donald Adler son till Fritjof. Donald kunde dock inte komma.

Många barn och ungdomar deltar så föryngringen fungerar väl. Yngst 2022 var lilla Ebba Thoren Adler av Anselms gren som var mindre än en månad gammal när hon kort besökte träffen.

Man träffas numera inte så mycket utanför den närmaste familjen som man kanske gjorde förr. Så Adlerträffarnas lyckade utfall kan bero på behovet att ses på ett lätttsamt sätt för att återskapa kontakter och ge de yngre generationerna möjlighet att träffas. Ett stående inslag vid varje träff är presentationen av de olika släktgrenarna och deras deltagare samt vad som hänt sedan förra gången. Genomgångar har förberetts och presenterats av Roger Strutz (Fridolfs gren) och Johnny Adler (Anselms gren) med hjälp av bidrag från deltagarna.

Vid första Adler Family Reunion hölls - på en gräsplan vid Hotellet - uppställningar i släktgrenar som sen byttes till grupper om generationer för att sen bara innehålla ättlingar. Det var en kul lek som väl beskrev släktgrenarnas storlek och åldersstruktur.

2022 hölls kortare föredrag på Rödkullehögen om vår släkts historia och lösryckta händelser baserat på vad som hittats i böcker om trakten. Rödkullehögen får betraktas som Adlersläktens ursprungspunkt. Husen från Hans Jacobs barndom finns dock inte kvar. Platserna är markerade med skyltar.

Sedan träffen 2015 har vår anknytning till Klevmarkssläkten hittats och presenterades med en dragning av Roger Strutz vid minnesstenen i Klevmarken. Hans Jacob är 5:e generationen efter Halvard Bryngelsson.

Upprustning och rengöring av Adler släktens äldre gravar har gjorts under senaste året. En utflykt till berörda kyrkogårdar gjordes för att betrakta resultatet.

Kvällarna har vid samtliga sammankomster gått i musikens tecken. Flera av släktgrenar präglas av musikalitet och några av deltagare är professionellt musicerande vilket gjort träffarna extra trevliga.

Adlersläktens anknytning till Rödkullehögen av Johnny Adler

De första som vi känner till av våra förfäder som bodde på Rödkullehögen är Olof Arvidsson Knip född 1778 i Grättisbo Nössemark och hans fru Katarina Andersdotter född 1783 Såtesten Ed, hon är ättling till Halvard Bryngelsson.

De grundar gården 1811 efter att Olof fått avsked från det militära pga. av dövhet. (Sid 487 Edsboken) De arrenderar först gården, som senare efter att Olof dött köptes av änkan. Innan Rödkullehögen har vi stark anknytning till Grättisbo där man bott i några generationer innan man flyttar till Rödkullehögen

John Hall & Co som var ett av de förnämsta handelshusen i Göteborg ägde Rävmarken. (Edsboken sid 562) John Hall dog 1802 och hans son John Hall d.y. gjorde sen konkurs 1807. Under den långdragna konkursprocessen kom Rävmarken i händerna på konkursförvaltare kommersrådet Niklas Björnberg. Efter dennes död 1829 blev handlanden i Fredrikshald Anders Lund ägare av både Loviseholmsbruk och de därunder lydande hemmanen, däribland Rävmarken.

Anders Lund säljer till fältkamrer Gustaf Norstedt som bor där till sin död 1835. Hans änka styckar egendomen i ca 20 gårdar varav Rödkullehögen är en av dessa.

Katharina Andersdotter köper 1/48 mtl och tre av barnen byggde sen egna stugor på sin arvslott. Senare köper ett av syskonen hela gården och blir ensam ägare.

Och denne måste vara vår Jan Olsson som är pappa till Hans Jacob Adler. (Edsboken sidan 568)

Historier om Rödkullehögen

Refererade och berättade av Johnny Adler

Myntskatten i Pängehöljen

Öster om Hökelsvattnet, i gränsen mellan Rävmarken och Bomarken, ligger en liten tjärn som kallas Pängehöljen. Enligt sägnen skall här ligga nedsänkt en kittel som innehåller mynt. När och vem som använt sig av skattgömmen är glömt.

Några som hört om sägnen är soldat Olof Knip och hans söner på Rödkullehögen. Dessa gjorde under 1830 talet försök med att finna skatten genom att sänka vattennivån med dikesgrävning, men försöket misslyckades. För att lyckas med företagen skulle det enligt sägnen det vara sju bröder som skulle genomföra skattsökningen och Olof hade bara 6 söner. (Algot Gustafsson Gränsbygd sid 80)

Rödkullehögen 1965 (Foto Algot Olsson)

Sägner och fakta om Tomt-Elias och Mode-Johannes

Under 1850 talet härjade i nordvästra Dals gränstrakter två tjuvar, som benämndes Tomt-Elias och Mode-Johannes. Att tjuvarna valt detta område kan ha berott på att efter en lyckad kupp var det lätt och snabbt att förflytta sig till andra sidan av gränsen.

De var så fräcka att de kunde gå in hos folk som sov och stjäla deras kläder. En gång i Klevmarken hade de gått in och stulit alla kläder, så på morgonen hade man inget att ta på sig. Även hos Jan och Anna på Rödkullehögen hade tjuvarna hälsat på. De hade tagit en stege och klättrat upp till en glugg på loftet där ett par stövlar fanns inom räckhåll och en smörbytta som var större än gluggen som de länsat på sitt innehåll där den stod. Det syntes märken efter tjuvarnas fingrar i det smör som fanns kvar.

Måttet var rågat då de stulit så mycket i trakten att folk fick nog och lade sig i bakhåll vid en passage vid norra Bodalsviken vid Boksjön norra ände, där de antogs att tjuvarna skulle passera på sin färd mot Norge. Uppbådet var beväpnade med gevär så när tjuvarna passerade utan att stanna besköts de och Mode-Johannes träffas av ett skott så han tappar sina bördor i sjön. De båda tjuvarna försvinner in i skogen. Efter detta försvinner Mode-Johannes för alltid. Han kan ha kastats i en tjärn av Tomt-Elias som död eller så skadad att han inte kan fortsätta. Det finns en sägen som säger att "Olle på Vika" skulle ha funnit Mode-Johannes i vattnet men att han hållit tyst om detta.

Tomt-Elias tog sig senare till Enninggdalen i Norge där han misshandlade ett äldre par så illa att kvinna dör och manen blev svårt skadad. Han grips på senare på Kvistrumsbro i Munkedal. Han ställs inför rätta och döms till döden. Avrättningen sker den 21 oktober 1861. (Algot Gustafsson Gränsbygd sid 55)

Vallhjonsberättelse

Lisa Jansdotter som var en av Jans Olssons äldsta barn fick börja som vallhjon redan som 9 åring hemma och som 10 åring på Hökåsnäset sen som 11 åring i Grättisbo och så vidare. Lönen för en Hôleng under sommarhalvåret var en riksdaler i städja, ett par strumpor och ett par vebinningar (= nya fötter på gamla strumpskaft), två linntyg, en klänning och ett par träskor.

Fortfarande på 1860 talet hade man problem med varg när man vaktade sina djur. Lisa hade själv inte råkat illa ut men för hennes mor Anna hade vargen slitit av ett helt bakben utan att döda fåret vid ett tillfälle.

(Algot Gustafsson Gränsbygd sid 129)

Metodistmöten på Rödkullehögen

I början på 1860 talet blev de båda hemmansägarna Karl Grahl och Jan Olsson i Rävmarken omvända vid ett besök hos metodisterna i Fredrikshald. I synnerhet Grahl började därefter kalla deras predikanter för att hålla möten i Rävmarken.

Under 1862–63 hölls konventiklar hos såväl Grahl som hos Olsson och även hos andra. Emellertid anmäldes förhållandet till vice pastor S.D.Mellquist, som fann sig föranlåten att ta upp saken i kyrkorådet den 5/10 1862. Där beslöts att tilldela dem som upplåtit sina hem en varning och tillika ett påpekande, att ett upprepande skulle medföra ett vitesföreläggande. I Rävmarken fortsatte man att hålla sammankomster med de norska metodisterna. I november 1863 kom tex Högfeldt tillsammans med pistolsmed Erik Eriksen dit och ledde några konventiklar.

Den 20/12 sammankallades därför kyrkorådet ånyo. Denna gång inkallades även de som deltagit i sammankomsterna. Jan Olsson infann sig personligen och medgav att ett möte

hållits hos honom. Däremot förnekade han att det utfärdats någon kallelse till predikanterna. Han hade endast givit dem gratis skjuts tillbaka till staden. Kyrkorådet varnade denna gång att vid en upprepning skulle utdömas en bestraffning med 50 riksdalers vite. Det hela rann dock ut i sanden.

(Jan Olsson Edsboken sidan 362)

När Masen frös ihjäl

Under årens lopp har det här i skogsbygderna varit flertal personer som gått runt i stugorna och tiggat mat. De hade en hård lott i livet och var ovälkomna vart de kom. Att hysa dessa människor var inte så trevligt då de genom sitt levnadsätt hade svårt att hålla sig rena från ohyra. Ibland hade dessa människor något att sälja eller att byta med. En sådan person var Masen. Han hade fått detta öknamn för att han ständigt rójde sina småkryp då han kliade sig (= masa). Jan som han hette hade en ”knäpptina” i vilket han hade kritpipor, nålar, knappar samt fällknivar. Dessa knivar var märkta MT vilket betydde mat och tobak. Priset var 10 öre och dessa knivar kallades maseknivar.

År 1886 på trettondagsafton skulle det bli svårt oväder med snöstorm och sträng kyla. Jan var på en rond i västra Rävmarken. Han var dåligt klädd för kyla. Någon barmhärtig person hade nästade ihop kläderna så att han inte var bar. Jan hade bett om logi på en gård men blivit nekad. Han frågade på flera ställen men fick nej. Han gick då mot Gäddvasdalen genom snöstormen. En flicka gick från Rödkullehögen mot Rösvaltnet och mötte Jan på stigen. Hon berättade att hon såg att han ramlade omkull. Han hade träskor och var blind på ena ögat. Jan hittade inte avtagsvägen till Gäddvasdalen utan hittas nästa dag död. Jan Olsson i Rödkullehögen var orolig för sin dotter varför han gick ut för att leta efter henne. Flickan hade klarat sig men han hittade då Masen. 1958 reser markägaren en minsten över Masen på denna plats (Algot Gustafsson Gränsbygd sid 120)

Arnold Molinder

Arnold Molinder var en av Hans Jacobs barns ca 80 kusiner. Han bodde under andra världskriget på Rödkullehögen. Han var gränspolis vid gränsröse nr 3A, Bodalsviken mellan Sverige och Norge. Arnold var också lokalombud för Svenska Försvarstabens underrättelse-tjänst C- Byrån med uppgift att hjälpa M-gruppen dess samarbete med norska motståndsrörelsen 1942 - 1945.

Rödkullehögen låg mycket strategiskt som första hus på svensk sida på Hallevägens vandringsled som gick till Halden. Under kriget förekom mycket trafik av människor och material denna väg. Rödkullehögen och Nolgården lär ha varit tillhåll för norska motståndsmän. Krigsmateriel togs emot och distribuerades till de norska motståndsmännen.

Verksamheten var inte riskfri då det fanns en hel del Nazistsympatisörer i Edstrakten. Det gick en serie på TV som hete Röd snö för många år sedan som speglade detta.

Men det finns dock en knorr till då Arnold lär ha varit hemlig agent medkodnamn M-74, vår släkts egen James Bond. Han lär ha fått en medalj av norska kungen efter kriget för sina insatser.

I Stig Roths bok ”Kontakt över gränsen Dalsland – Östfold – Bohuslän” finns mycket av detta beskrivet.

Johan som försvinner

Hans Jacob äldsta bror Johan ger sig av till USA och hörs aldrig av mera. Kan vara ett mysterium att forska i. Dog han tidigt eller har vi en gren till i USA.

Spännande detaljer om detta område

I trakten finns täljsten. Man har tillverkat grytor skålar mortlar och andra ting av

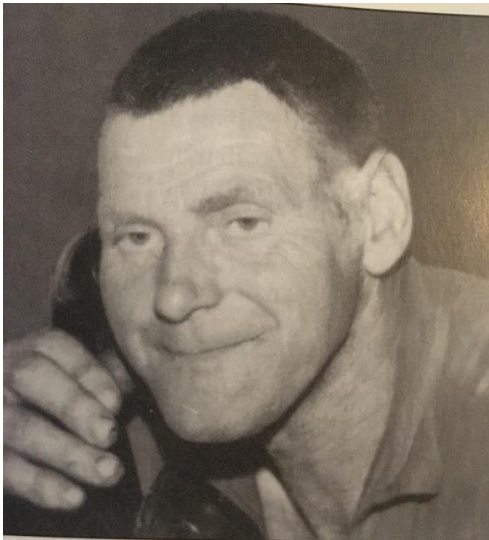
täljsten. Min kusin Carl-Evert hittade en gammal täljstenmortel på Tingvalla loppis och jag själv köpte en liten burk som var gjord på 1960 talet.

Personer vi minns

Porträtt av en särling

av Lars Bäckström och Kerstin Grundberg

I Eskekärr-Tomasbolssläktens på Engelbrekt Olsson-grenen finns flera prominenta och omskrivna män. Sten Bergman var en av dem. En kändis på sin tid, med föredrag, böcker och inte minst, TV-framträdanden. Men vi vill berätta om hans kusin , Karl William Nilsson.

Karl Nilsson, Kalle i Gata´.

Karl eller ”Kalle i Gata´”, som han oftast kallades, var en särling. Han gick sin egen väg och struntade i konventioner och normer.

Det där med att gå i skola, tyckte Kalle var ganska onödigt. Han gick hemifrån, utrustad med matsäck, men stannade ofta vid ”Kattköl”, ett skogsområde halvvägs till skolan.

Där, i skogen, trivdes Karl.

Han vistades den mesta tiden i naturen, där han jagade och fiskade. På den tiden fick man skott-pengar på kråkor, så Karl konstruerade en kråkfälla nere i Tydjesjön och tjänade på det viset lite pengar. Han jagade ekorrar och sålde skinnen, som under första halvan av 1900-talet användes till pälsömnad, s.k. gråverk. Han hade också en kontakt med en konservator, som beställde olika fåglar, som Kalle letade upp och sedan kunde leverera till konservatorn, för att stoppa upp och sälja.

En inkomstkälla blev också ett annat av hans stora intresse – att så och skörda grönsaker och blommor. Han gick runt och samlade frön från sina grannars perennrabatter, som han sedan sådde och fick på det viset fina plantor till försäljning.

Kalle blev ett känt inslag på Åmåls torg, där han sålde det som han skördade på sina odlingar.

Känd, dels för att han hade fina varor och låga priser, men också för att han mestadels skötte försäljningen liggandes.

Karl William lämnade inte sitt barndomshem Gatan. Det fanns ett litet hus i skogskanten av gården, ”Frökens stuga”. Varför den heter så, är höljt i dunkel. Dit flyttade Kalle i tidiga tonår, kanske för att få vara ifred?

Det var väl lite så och så med städningen i stugan, men det var inget som Kalle hade ont

utav.

Han gick helt upp i sina projekt. Han grävde kanaler och sprängde bort berg för att leda vatten till sina odlingar. Inget möda sparades för att fullfölja de ideér som Kalle fick.

Kalle tyckte om att få besök.

När vi som barn, gick till honom, hade han alltid tid för oss.

Han kunde släppa allt för att ta med oss och se om det fanns nå't i mjärdarna, som låg i "älva".

Vid stugan växte plommonträd med de godaste plommon i hela världen, stora, gula, saftiga! Vi brukade palla plommon där, förmodligen helt i onödan. För hade vi frågat, hade vi fått så mycket vi orkat äta.

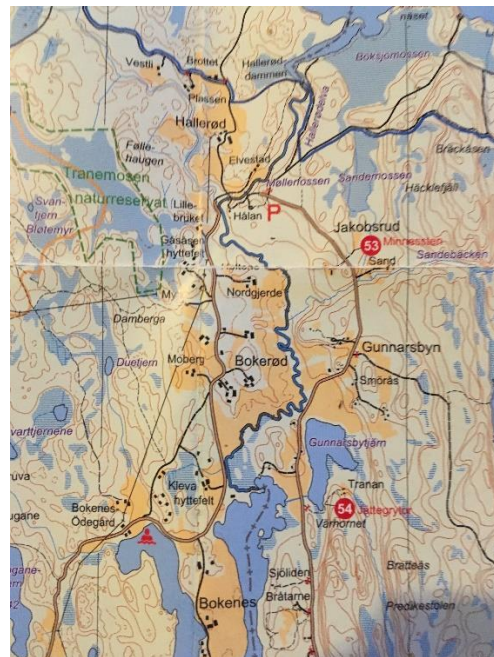
Det finns många berättelser och skrönor om Kalle i Gata'.

Han var klarsynt och intelligent, hade kluriga och ibland tankeväckande, ja rent filosofiska funderingar. Han levde sitt liv på det sätt han valt och blev en omtyckt profil, som finns kvar i minnet hos många som mötte honom.

Karl William Nilson 11/5 1907 – 29/9 1996

Nordgjerde-pelargon

av Gunilla Kvarnström

Jag har haft turen att få en mycket speciell pelargon. Det var många år sedan jag fick den och den har överlevt genom sticklingar.

Pelargonen kommer från Nordgjerde i Bokerud (Norge). Jag fick min av mamma (Gunnel Kvarnström). Pelargonen kommer ursprungligen från mammas faster Kristina Andersdotter som kom till Nordgjerde som barn 1884. Hennes mamma dog när Kristina var 2 veckor gammal och hennes moster (Katrina Arwidsdotter) som bodde på Nordgjerde tog hand om henne.

Det speciella med pelargonen är att från blomman skjuter det ut ett eller flera nya blomskott så den blommar en gång till, dessutom så bildas det blad vid den första blomman. Under tiden pelargonen har bott hos mig så har den ändrat färg från ljusrosa till laxrosa.

Nordgjerde ligger på norska sidan av Hallrødelva som rinner mellan Södra Boksjön och Norra Kornsjön nära Jakobsrud, dit vi åkte på släktträffen 2013. Se karta.

Bokanmälan

Det kom ett e-brev från min syssling Lars Gohde. Förutom hälsning fanns i brevet en digital bok om Nästeviken som han har skrivit. Lars är sonson till Otto Johansson ett av syskonen i den stora barnaskara som växte upp på gården Oppstugan i Klevmarken runt sekelskiftet 1800 – 1900. Lars är således av Pers-grenen i Klevmarkssläkten. Anknytningen till Värmland har han genom sin farmor Edla som var ifrån Holmedals socken. I sammanhanget kan nämnas att både Otto och hans bror Johannes gifte sig med Värmlandsflickor. Systrarna Edla och Vendla.

Nästeviken ligger naturskönt på en udde i Foxen och Lars Gohde har skrivit en mycket innehållsrik bok om denna plats. Boken tar upp det mesta som kan skrivas om en sedan urminnes tider bebyggd trakt. Ja till och med förhistoriska fakta är med i en berättelse som sträcker sig från tiden när isen drog sig tillbaka över jägarstenålder, medeltid och fram till våra dagar.

Boken är naturligtvis mest intressant för de som har anknytning till Nästeviken men är genom sin bredd i skildringen rena läroboken för hembygdsforskare och därför mycket givande att läsa för alla som är intresserade av såväl detta som släktforskning. Gohde anger sina källor och förklarar begrepp som numera är försvunna. Det rika bild och kartmaterialet gör att den faktastinna skildringen aldrig blir tungläst. Boken kommer att tryckas men finns för närvarande endast i digital form.

Per Erik Kvarnström

Bilder från sommarens träff i Dals Rostock

Örtagården i Dals Rostock (foto Magdalena Magnusson)

Utsikt från Borekullen

Sölar i brunnsparcken Dals Rostock

(foto Magdalena Magnusson)

Klyfta vid Borekullen
(foto Magdalena Magnusson)

I doktor Saedéns fotspår
(foto Helena Strutz)

Protokoll fört vid treårsstämma för Eskekärr-Tomasbols på Dal Släktförening

2022-08-06

Gunnarsnäs församlingshem

1. Val av mötesordförande; Mötet väljer Anders Klevmarken till mötesordförande.
2. Val av mötessekreterare; Mötet väljer Kristina Strutz till mötessekreterare.
3. Val av justeringspersoner; Mötet väljer Pernilla Jörgensen och Lars Tång till justeringspersoner.
4. Dagordningens godkännande; Mötet godkänner dagordningen.
5. Styrelsens verksamhetsberättelse, balansräkning och resultaträkning för treårsperioden 2019-2022 redovisas;
Mötet fastställer verksamhetsberättelsen för treårsperioden. Mötet fastställer balans- och resultaträkning för treårsperioden 2019-2022 föredragna av Lars Bäckström.
6. Revisionsberättelsen presenteras. Mötet beslutar om styrelsen kan beviljas ansvarsfrihet; Mötet fastställer revisionsberättelsen och styrelsen beviljas ansvarsfrihet för treårsperioden 2019 - 2022.
7. Förslag från styrelsen att Gunnel Bergman och Ingegerd Strutz skall bli hedersmedlemmar i föreningen efter mångårigt arbete framför allt med föreningens återkommande släkträffar; Mötet beslutar att utse Gunnel Bergman och Ingegerd Strutz till hedersmedlemmar.
8. Förslag från Anders Klevmarken att Lars Bäckström och Per Erik Kvarnström skall bli hedersmedlemmar i föreningen efter deras mångåriga engagemang i föreningens styrelse; Mötet beslutar att utse Lars Bäckström och Per Erik Kvarnström till hedersmedlemmar.
9. Styrelsen föreslår att inga ersättningar skall utgå till styrelse och revisor; Mötet beslutar att inga ersättningar skall utgå till styrelse och revisorer.
10. Styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för följande treårsperiod; Mötet godkänner budgetförslaget.
11. Valberedningens förslag till styrelse för kommande tre år.
Christer Jörgensen presenterar valberedningens förslag till styrelse och meddelar att ingen varit villig att åta sig ordförandeskapet och att förslag till ordförande därför saknas. I stället för ordförande kommer därför en av styrelseledamöterna att utses till sammankallande.
Till styrelseledamöter valdes:
Arild Engebretsen, omval
Lisa Olsson, nyval
Lars Tång, omval
Kristina Strutz, omval, Sammankallande
Mötet konstaterar att det blivit allt svårare att rekrytera ledamöter till styrelsen och framför allt till ordförandeposten. Förslag lades fram om att inför nästa treårsstämma lägga fram förslag att ta bort punkten om styrelsesuppleanter då dessa inte anses fylla någon funktion längre.
12. Val av revisor och revisorssuppleant;
Till revisor och revisorssuppleant valdes:
Revisor Ulf Jobert, omval. Revisorssuppleant Gunilla Kvarnström, omval.
13. Val av valberedning;

Till valberedning valdes: Lars Bäckström Gudrun Foss

14. Övriga frågor;

a) Carl-Göran Strutz lägger fram förslag om att inrätta lokala arbetsgrupper. Förslaget är tänkt att öka engagemanget hos medlemmarna genom att planera och ordna träffar i ett mer lokalt sammanhang och därigenom även avlasta styrelsen och underlätta rekryteringen till den i framtiden. Styrelsens arbete föreslås att främst bli av formell karaktär med ansvar för medlemskap och ekonomi. Se bilaga för mer information.

Efter diskussion föreslås följande namn och sammankallande för arbetsgrupperna:

“Gränsbygden” (Klevmarken och Norge), Carl-Göran Strutz

“Vänerbygden” (Åmål och Tösse), återkommer med namn

Förslaget kräver ingen stadgeändring.

b) Per Erik Kvarnström och Gunilla Kvarnström åtar sig att ansvara för Släktföreningsnytt.

c) Karin Strutz åtar sig att vara webbmater/redaktör.

15. Redovisning av att stämmoprotokollet kommer att publiceras i 2022-års

“Släktföreningsnytt” och på föreningens hemsida; Mötet godkänner publiceringen av stämmoprotokollet.

16. Mötet avslutas;

Mötesordförande Anders Klevmarken tackar mötesdeltagarna och avslutar mötet.

Styrelse och revisorer i Eskekärr Tomasbol på Dal släktförening 2022-2025

Ledamöter

Lars Tång, Kryddpeppargatan 81 424 53 Angered, 031-3305555

mobil 0766020844

Epost: Lg.taang@outlook.com

Kristina Strutz, Kulgränden 3A 115 226 49 Lund,

mobil 0739284165,

Epost: kstrutz@gmail.com

Arild Engebretson, Örsveien 698 N-1766 Halden,

mobil +4791553872

Epost: rolfarilde@gmail.com

Lisa Ohlsson, Västanå 202 662 98 Tösse,

mobil 0702640809

Epost: tosselisa@outlook.com

Revisorer

Ulf Jobert och Gunilla Kvarnström

Valberedning

Lars Bäckström och Gudrun Foss

Släktföreningens Publikationer

En lista över släktföreningens skrifter finns på föreningens hemsida et-slaktforening.se

Den som önskar beställa en skrift kan vända sig till Per Erik Kvarnström, Tössbolevägen 1, 668 32 Ed, email pererikkvarnstrom@gmail.com. Med undantag för överupplaga i lager gäller principen ”print on demand”. Priserna på skrifterna är 150 kronor och uppåt beroende på storlek och utförande.

Medlemsavgifter

Enskild medlems treårsavgift 200 kr

Familjs treårsavgift 300 kr

Ständigt medlemskap 1000 kr

Med familj avses personer som bor tillsammans i samma hushåll.

Betalning kan ske till föreningens plusgiro 799177-1, eller till vårt bankkonto med Swedbank i Åmål 7551-13-96885 (Vid betalning från utlandet är kontot SE768 0000 0000 7551 1396 885). **OBS! Tänk på att noga ange vem betalningen gäller, så att vi kan identifiera betalningarna!** De som väljer att betala familjeavgift bör ange alla familjemedlemmar, som avgiften avser. (Räcker inte utrymmet till på betalningen skriv familjenamnet och komplettera med ett e-postmeddelande eller postmeddelande till ekonomiansvarig Karin Strutz, med e-postadress: strutzkarin@hotmail.com postadress: Eds-Strand Liden 66891 Ed)
